

עין משפט נר מצוה

יב א מיי פ"ג מהל
עדות כוכבי הלכ
ד סנה לרחין מה טושיע
ייד סי קלט טעף ד:
יב ג ד מיי שס הלכ ג
ד טושיע שס טעף ג:
יד ה ו מיי שס הלכ ד
סנה שס:
פד ז מיי שס הלכ ג:

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

נא.

חייב. פ"ה ואפי' אין עבודתה ככה
וצ"ל דמ"מ היתה רגילה
צואה דהא רב יהודה לא מייחייב
(אלא) נשצרת מקל ואע"ג דדמי
לזביחה רק צאותה שרגילה נמקל דמי
היא דהא צ"ל שעובדין אותה
בצגב זענין אחר שלא נשצרתה
דאי אינה רגילה זו מה צעי לרמיייה
להך דרב יהודה לינא כמנאי ועוד
כי משני דכ"ע לא אמרינן כעין זביחה
אלא כעין פנים וטעמא דמייחייב הואיל
וצוארו דומה לזביחה ואי אינה רגילה
זו כלל וצאת למיז טעטס שמקריב
אותו כעין פנים גמור והוי כמו שחטט
זהמה לעבודת כוכבים שחייב לכל
עדות כוכבים שצעולס מטעס שהיא
עדות כוכבים שצעולס מטעס שהיא
עדות כוכבים שצעולס מטעס שהיא
עדות כוכבים שצעולס מטעס שהיא
עדות כוכבים שצעולס מטעס שהיא
עדות כוכבים שצעולס מטעס שהיא
עדות כוכבים שצעולס מטעס שהיא

חייב בשלמא עביט של מימי רגלים איכא
זריקה משתברת אלא צואה מאי זריקה
משתברת איכא בצואה לחה לימא כתנאי
שחט לה חגב ר' יהודה מייחייב וחכמים
פוטרים מאי לאו בהא קמייפלגי דמר סבר
אמרינן יכעין זביחה ומר סבר לא אמרינן
כעין זביחה אלא כעין פנים לא דבי"ע לא
אמרינן כעין זביחה אלא כעין פנים בעינין
ושאני חגב הואיל וצוארו דומה לצואר בהמה
אמר ר"ג אמר רבה בר אבוה אמר רב
יעבודת כוכבים שעובדין אותה במקל שבר
מקל בפניה חייב ונאסרת זרק מקל לפניה
חייב ואינה נאסרת א"ל רבא לר"ג מאי שנא
שבר דהויא ליה כעין זביחה זרק גמי הויא
ליה כעין זריקה א"ל דבעינן זריקה משתברת
וליא אלא מעתה אבני בית מרקולים במוה
יאסרו א"ל אף לדידי קשיא לי ושאלתיה בר
לרבה בר אבוה ורבה בר אבוה לחייה בר
רב וחייה בר רב לרב וא"ל נעשה כמגדל
עבודת כוכבים הניחא (ל) למ"ד עבודת כוכבים
של עובד כוכבים אסורה מיד אלא למ"ד עד
שתעבד תישתרי דהא לא פלחה א"ל כל
אחת ואחת נעשית עבודת כוכבים ותקורות
לחברתה א"ה בתרייתא מיהא תשתרי אמר
ליה אי ידעת לה זיל שקלה רב אשי אמר כל
אחת ואחת נעשית תקורות לעצמה ותקורות
לחברתה תנן מצא בראשו כמות ומעות או
כלים הרי אלו מותרין פרכייל ענבים ועטרות
של שבלים ויינות שמנים וסלתות וכל דבר
שביוצא בו קרב לגבי מזבח אסור בשלמא

חייב. אפילו אין עבודתה ככה: לימא.
מילתיה דרב כמנאי: שחט לה חגב.
לכל עדות כוכבים שצעולס זין אפין דרכה ככה:
מר סבר. רבי יהודה סבר אמרינן כעין זביחה ואפי' דללו זביחה ממש היא דהא אין שחיטת כוכבים נוהגת והוא כשצירת מקל (ל) דמייב הואיל
ואיכא למימר כעין זביחה וה"ה צצרת מקל דהיא שצירה וחימוך מללא אשמעינן אוו ותרגול דשיכא זיה שחיטה ממש: ורצנן סברי
לא אמרינן בשצירה כעין זביחה: לא דכ"ע לא אמרינן כעין זביחה. ובמקל אפילו רבי יהודה פטר וליתא לדרב דכעין פנים זענין מידו

חייב. אפילו אין עבודתה ככה: לימא.
מילתיה דרב כמנאי: שחט לה חגב.
לכל עדות כוכבים שצעולס זין אפין דרכה ככה:
מר סבר. רבי יהודה סבר אמרינן כעין זביחה ואפי' דללו זביחה ממש היא דהא אין שחיטת כוכבים נוהגת והוא כשצירת מקל (ל) דמייב הואיל
ואיכא למימר כעין זביחה וה"ה צצרת מקל דהיא שצירה וחימוך מללא אשמעינן אוו ותרגול דשיכא זיה שחיטה ממש: ורצנן סברי
לא אמרינן בשצירה כעין זביחה: לא דכ"ע לא אמרינן כעין זביחה. ובמקל אפילו רבי יהודה פטר וליתא לדרב דכעין פנים זענין מידו

תורה אור השלם

- זבח לאלהים יקרב
בלתי לך לבדו:
שמות כב ט
- ומכל התי מכל בשר
שנים מכל תביא אל
התבה להקח אתך זבך
ותקדח התי:
בראשית י ט
- גם משוף השמים
שבטעך שבעה זכר ותקדח
לחיות זרע על פני כל
הארץ: בראשית ז ג
- אלה תולדות נח נח
איש צדיק תמים היה
בדורתי את הקאלים
התהלך בה:
בראשית ט ו
- ולא יתבוד עוד את
ובחיהם לשעירם אשר
הם ונים אהיהם וקח
עלם תניה זאת קרב
לרבתם: ויקרא יז ו
- השקר להן פן תקטש
אחריהם אחרי השמים
מפניך ופן תשר
לאליהם לאמר איכה
יעבדו היום האלה את
אליהם ואצטען פן גם
אני:
דברים יב י

לעוי רש"י

טייליא. קרום על העין
הפוגע בראייה.

מוסף רש"י

שהוא אסור לבני נח.
הקריב לגבוה (לעיל ה).
ובחיהם (שם). ומכל החי.
על שם שיהי עמך
נח להקריב מהן דכתיב
(נבאליות ח) וקח מש
הבהמה הטעורה ושי
(לעיל ה). שחיין ראשי
אברין שלה. ולמה לי
לאחריו עליהו אי לאו
משום הקריב שהקריב
משום צלמו מן הבהמה
(ובחיהם שם). מלחיות זרע
נפקא. דלטיפול קרבן
יולדת (שם). בדומין לך.
למטעמי טריפה (שם).
תמים בדרכיו. עשוי
וסקלן (שם) עניו וספל
רוח (לעיל א). וצדיק
במעשיו. כלל ממש (שם).
לצוותא בעלמא. אתך
לאו למדעך דומין לך אלא
להודיעו שאני טועה אלא
לעבוד להותי לו לזנות
(ובחיהם שם). לנמות עמי
י"ב חסידי מתיבה. עמי
טריפה לא טעיף. אלא
מתנו וטלל הלוואה.
אכל זקן וסריס שפיר
דמי קמיל (לעיל ו).
קמיל לחיות זרע. לאו
לזנות צעי לה, והמהשת
על כיוון אתך מייח
הוא למדעך ביה דומין
לך (ובחיהם שם). לשוחט
בהמה למרקוליס.
אפי' שעבודתו דין מיון
הוא למדעך ביה דומין
לשוחט (שם). לשוחט
למרקוליס.
אפי' שעבודתו דין מיון
הוא למדעך ביה דומין
לשוחט (שם). לשוחט
למרקוליס.
אפי' שעבודתו דין מיון
הוא למדעך ביה דומין
לשוחט (שם). לשוחט
למרקוליס.

רבינו הגנאל

אוקימנא בצואה לחה
שמתחכת והוא כעין
חתיכת אבר אבר: שחט
חגב לעבודת כוכבים ר'
יהודה מייחייב וחכמים
פוטרים. אוקימנא כולי
עלמא כעין פנים בעינין
ושאני חגב הואיל וצוארו
דומה לצואר בהמה
וכאילו בהמה שחט
לעבודת כוכבים. ורבנן,
לאו בהמה היא: אמר רב
עבודת כוכבים שעבודתה
במקל שיבר מקל בפניה
חייב ונאסרת דשצירתה
כעין זביחה היא. זרק מקל
בעניה חייב שהוי דרך
עבודתה במקל. ואינה
נאסרת אותה המקל.
דבעינן זריקה משתברת.
בגון זריקת דם וליכא:
ומקשינן אי הני אבני
מרקוליס אמאי אסורות
הלא עבודתן בוריקת
אבן היא והאבן אינה
משתברת בעת זריקתה
בוריקת דם. ופרקינן אבני
מרקוליס אינן אסורות
אלא מפני שעושה אותן
עבודת כוכבים ובכל
יום מוסיף ומגדלה.
דאמר רבינו תנאי לר"י
דמקריב הניחא כוכבים של
עובד כוכבים אסור מיד.
אלא לר' ישמעאל דאמר
עד שחבט אבני לא
פלחה ואמאי אסורות.
ופקינן כל אחת ואחת
נעשית עבודת כוכבים
ותקורות לחברתה.
בתייתא שחייב דעיין
לא ועבדה. ופרקי רב אשי
כל אחת ואחת נעשית
לחברתה. הנה גמ היא
כאלו ועבדה. ומקשינן
עליה דרב מהא דתנן
פרכייל ענבים ועטרות
של שבלים אסורות משום
הקורות עבודת כוכבים
והא הני לא כעין פנים
איכא. הוה אף קתריבין
בזוהר הוה ר' יהודה קרבן
כיוצא באלו. וגם אינה
בוריקת משתברת במאי
נאסרין. ופרקינן כגון
שבצרון וקרבן מתחלה
לכך שנתסור בשעת
חתיכת שהיא כעין זביחה:
איך יוחנן מנין לזובח
בהמה בעלת מום לעבודת
כוכבים שפטור שנאמר
וזבח לאלהים יחרם בלתי
לה לבדו לא הרואה
לשחט חייב בו לעבודת
כוכבים ואוקימנא האי
בעלת מום מחוסרת אבר
היא אבל בעלת מום
בריקין שבעין חייב. דהא
חזיא לגבוה לבני נח
בבמה דידהו. שנאמר
ומכל החי מכל בשר וגו'
אמר תורה הבא בשר
שחיין ואשי אברין שבה.
ומצינו שהעלה מהן נח
קרבן וברי' א דאמר מנין
למחוסר אבר שפטור לבני
נח שנאמר ומכל החי
מכל בשר וגו' אמרה
תורה הבא בהמה שחיין
דאשי אברה. ומקשינן
היא להכי הוא דאתא כו' א"ר אלעזר מנין שהשוחט בהמה למרקוליס שחייה תיל

יינות שמנים וסלתות איכא כעין פנים ואיכא כעין זריקה משתברת אלא
פרכייל ענבים ועטרות של שבלים לא כעין פנים איכא ולא כעין זריקה
משתברת איכא אמר רבא אמר עולא כגון שבצרון מתחלה לכך א"ר
אבהו א"ר יוחנן י"מנין לזובח בהמה בעלת מום לעבודת כוכבים שהיא פטור
שנאמר יזובח לאלהים יחרם בלתי לה לבדו לא אסרה תורה אלא כעין פנים
הוי בה רבא במאי אילימא בדוקין שבעין השתא לבני נח חזיא לגבוה
בבמה דידהו לעבודת כוכבים מיבעיא אלא ב"מחוסר אבר וכדרכי אלעזר
(ד) דאמר ר' אלעזר מנין למחוסר אבר שהוא אסור לבני נח שנאמר ומכל
החי מכל בשר שנים מכל אמרה תורה הבא בהמה שחיין ראשי אברין שלה
היא ומכל החי מיעוי ליה למעוטי טריפה (ג) מלהחיות זרע נפקא הניחא למ"ד
טריפה אינה יולדת אלא למ"ד טריפה יולדת מאי איכא למימר אמר קרא
אתך ברומין לך ודלמא נח גופיה טריפה הוה תמים כתיב ביה דלמא
תמים בדרכיו צדיק כתיב ביה דלמא תמים בדרכיו וצדיק במעשיו לא מצית
אמרת דנח גופיה טריפה הוה דאי ס"ד נח טריפה הוה א"ל רחמנא דכוותך עייל
שלמין לא תעייל השתא דנפקא מאתך (ד) להחיות זרע למה לי אי מאתך ה"ו
לצוותא בעלמא ואפי' זקן ואפי' סריס קמיל (ד) להחיות זרע: א"ר אלעזר (ו) י"מנין
לשוחט בהמה למרקוליס שהוא חייב שנאמר (ו) ולא יזבח עוד את זבחייהם
לשעירים אם אינו ענין לכדרכה דכתיב (ו) איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם
תנהו ענין לשלא כדרכה והא להכי הוא דאתא האי מיעוי ליה לכדתניא
עד

יינות שמנים וסלתות איכא כעין פנים ואיכא כעין זריקה משתברת אלא
פרכייל ענבים ועטרות של שבלים לא כעין פנים איכא ולא כעין זריקה
משתברת איכא אמר רבא אמר עולא כגון שבצרון מתחלה לכך א"ר
אבהו א"ר יוחנן י"מנין לזובח בהמה בעלת מום לעבודת כוכבים שהיא פטור
שנאמר יזובח לאלהים יחרם בלתי לה לבדו לא אסרה תורה אלא כעין פנים
הוי בה רבא במאי אילימא בדוקין שבעין השתא לבני נח חזיא לגבוה
בבמה דידהו לעבודת כוכבים מיבעיא אלא ב"מחוסר אבר וכדרכי אלעזר
(ד) דאמר ר' אלעזר מנין למחוסר אבר שהוא אסור לבני נח שנאמר ומכל
החי מכל בשר שנים מכל אמרה תורה הבא בהמה שחיין ראשי אברין שלה
היא ומכל החי מיעוי ליה למעוטי טריפה (ג) מלהחיות זרע נפקא הניחא למ"ד
טריפה אינה יולדת אלא למ"ד טריפה יולדת מאי איכא למימר אמר קרא
אתך ברומין לך ודלמא נח גופיה טריפה הוה תמים כתיב ביה דלמא
תמים בדרכיו צדיק כתיב ביה דלמא תמים בדרכיו וצדיק במעשיו לא מצית
אמרת דנח גופיה טריפה הוה דאי ס"ד נח טריפה הוה א"ל רחמנא דכוותך עייל
שלמין לא תעייל השתא דנפקא מאתך (ד) להחיות זרע למה לי אי מאתך ה"ו
לצוותא בעלמא ואפי' זקן ואפי' סריס קמיל (ד) להחיות זרע: א"ר אלעזר (ו) י"מנין
לשוחט בהמה למרקוליס שהוא חייב שנאמר (ו) ולא יזבח עוד את זבחייהם
לשעירים אם אינו ענין לכדרכה דכתיב (ו) איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם
תנהו ענין לשלא כדרכה והא להכי הוא דאתא האי מיעוי ליה לכדתניא
עד

יינות שמנים וסלתות איכא כעין פנים ואיכא כעין זריקה משתברת אלא
פרכייל ענבים ועטרות של שבלים לא כעין פנים איכא ולא כעין זריקה
משתברת איכא אמר רבא אמר עולא כגון שבצרון מתחלה לכך א"ר
אבהו א"ר יוחנן י"מנין לזובח בהמה בעלת מום לעבודת כוכבים שהיא פטור
שנאמר יזובח לאלהים יחרם בלתי לה לבדו לא אסרה תורה אלא כעין פנים
הוי בה רבא במאי אילימא בדוקין שבעין השתא לבני נח חזיא לגבוה
בבמה דידהו לעבודת כוכבים מיבעיא אלא ב"מחוסר אבר וכדרכי אלעזר
(ד) דאמר ר' אלעזר מנין למחוסר אבר שהוא אסור לבני נח שנאמר ומכל
החי מכל בשר שנים מכל אמרה תורה הבא בהמה שחיין ראשי אברין שלה
היא ומכל החי מיעוי ליה למעוטי טריפה (ג) מלהחיות זרע נפקא הניחא למ"ד
טריפה אינה יולדת אלא למ"ד טריפה יולדת מאי איכא למימר אמר קרא
אתך ברומין לך ודלמא נח גופיה טריפה הוה תמים כתיב ביה דלמא
תמים בדרכיו צדיק כתיב ביה דלמא תמים בדרכיו וצדיק במעשיו לא מצית
אמרת דנח גופיה טריפה הוה דאי ס"ד נח טריפה הוה א"ל רחמנא דכוותך עייל
שלמין לא תעייל השתא דנפקא מאתך (ד) להחיות זרע למה לי אי מאתך ה"ו
לצוותא בעלמא ואפי' זקן ואפי' סריס קמיל (ד) להחיות זרע: א"ר אלעזר (ו) י"מנין
לשוחט בהמה למרקוליס שהוא חייב שנאמר (ו) ולא יזבח עוד את זבחייהם
לשעירים אם אינו ענין לכדרכה דכתיב (ו) איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם
תנהו ענין לשלא כדרכה והא להכי הוא דאתא האי מיעוי ליה לכדתניא
עד